Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
NILS WAHL
prednesené 26. októbra 2016 [1]

Vec C-679/15

Ultra-Brag AG
proti
Hauptzollamt Lörrach

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Finanzgericht Baden-Württemberg (Finančný súd, Bádensko-Württembersko, Nemecko)]

„Colný kódex Spoločenstva — Článok 202 ods. 3 — Článok 212a — Colný dlh, ktorý vznikol pri nezákonnom dovoze tovaru — Pojem dlžník — Zamestnanec právnickej osoby zodpovedný za nezákonný dovoz tovaru — Pripísanie konania a vedomosti zamestnanca zamestnávateľovi“

1. Do akej miery je zamestnávateľ zodpovedný za colný dlh, ktorý vznikol v dôsledku porušenia colnej povinnosti zo strany jeho zamestnanca pri plnení úloh, ktoré mu boli zverené? V tomto zmysle je možné zhrnúť podstatu otázky, ktorú má Súdny dvor zodpovedať v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

2. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Finanzgericht Baden-Württemberg (Finančný súd, Bádensko-Württembersko, Nemecko), sa týka správneho výkladu pojmu „dlžník“, tak ako je vymedzený v článku 202 ods. 3 prvej a druhej zarážke nariadenia (EHS) č. 2913/92 [2], a konkrétne podmienok, na základe ktorých je právnická osoba zodpovedná za konanie svojich zamestnancov. Vnútroštátny súd žiada súčasne o usmernenie, či „úmyselné zanedbávanie [hrubá nedbanlivosť – *neoficiálny preklad*]“ v zmysle článku 212a colného kódexu zahŕňa prípadnú nedbanlivosť zamestnanca.

I – Právny rámec

3. Článok 38 ods. 1 colného kódexu stanovuje:

„Osoba, ktorá tovar prepravila na colné územie spoločenstva, je povinná ho prepraviť bez zbytočného odkladu a prípadne po ceste určenej colnými orgánmi a v súlade s ich pokynmi:

a) na colný úrad určený colnými orgánmi alebo na akékoľvek iné miesto určené alebo schválené týmito orgánmi; alebo

…“

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Nariadenie Rady z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307), v znení platnom v rozhodnom čase, teda v máji 2010 (ďalej len „Colný kódex“).

4. Článok 40 colného kódexu stanovuje:

„Tovar, ktorý vstupuje na colné územie spoločenstva, predloží colným orgánom osoba, ktorá ho na toto územie prepravuje alebo v prípade potreby osoba, ktorá preberá zodpovednosť za prepravu tovaru po jeho vstupe s výnimkou tovaru prepravovaného dopravnými prostriedkami, ktoré sa iba plavia v teritoriálnych vodách alebo prelietavajú vzdušným priestorom colného územia spoločenstva bez zastávky na tomto území. Osoba, ktorá predkladá tovar, odkáže na predtým podané predbežné colné vyhlásenie alebo colné vyhlásenie vzťahujúce sa na tovar.“

5. Podľa článku 185 ods. 1 colného kódexu:

„Tovar spoločenstva, ktorý bol po vývoze z colného územia spoločenstva vrátený na toto územie a prepustený do voľného obehu v lehote 3 rokov, je na žiadosť dotknutej osoby oslobodený od dovozného cla.

…“

6. Článok 202 colného kódexu stanovuje:

„1. Colný dlh pri dovoze vzniká:

a) nezákonným dovozom tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu na colné územie spoločenstva, alebo

…

Na účely tohto článku nezákonným dovozom sa rozumie akýkoľvek dovoz tovaru v rozpore s ustanoveniami článkov 38 až 41…

3. Dlžníkmi sú:

— osoba, ktorá takýto tovar nezákonne doviezla,

— akékoľvek osoby, ktoré sa zúčastnili na nezákonnom dovoze tovaru a ktoré si boli vedomé alebo si mali byť vedomé, že takýto dovoz je nezákonný, a

— akékoľvek osoby, ktoré nezákonne dovezený tovar získali alebo prechovávali a ktoré si boli alebo si mali byť v čase získania alebo prijatia takéhoto tovaru vedomé, že tento bol dovezený nezákonne.“

7. Článok 212a colného kódexu stanovuje:

„Ak colné právne predpisy uvádzajú preferenčné priaznivé colné odbavenie tovaru z dôvodu ich povahy alebo koncového použitia alebo úľavu, alebo celkové alebo čiastočné oslobodenie od dovozného alebo vývozného cla podľa článkov 21, 82, 145 alebo 184 až 187, takéto preferenčné priaznivé colné odbavenie, úľava alebo oslobodenie sa vzťahuje aj na prípady, keď sa colný dlh nadobudne podľa článkov 202 až 205, 210 alebo 211 za podmienky, že správanie sa zmienenej osoby neobsahuje podvodné konanie ani úmyselné zanedbávanie [ani hrubú nedbanlivosť – *neoficiálny preklad*] a predloží dôkaz, že boli splnené ostatné podmienky na použitie preferenčného priaznivého colného odbavenia, úľavy alebo oslobodenia.“

II – Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

8. Žalobkyňa v konaní vo veci samej, spoločnosť Ultra-Brag AG, je logistická spoločnosť so sídlom vo Švajčiarsku, ktorá ponúka okrem iného prepravu na európskych vnútrozemských vodných cestách.

9. Dňa 25. mája 2010 vyviezla spoločnosť Ultra-Brag loďou *MS Aargau* po vnútrozemských vodných cestách dva transformátory a dva k tomu patriace valce z colného územia EÚ do Švajčiarska.

10. V ten istý deň bolo spoločnosti Ultra-Brag oznámené, že jedna z jej lodí, ktorá mala na druhý deň o 11.00 hod. vyzdvihnúť v Štrasburgu (Francúzsko) turbínu vážiacu 301 tón s miestom určenia Antverpy (Belgicko), mala technickú poruchu, a preto nebola k dispozícii na prepravu. Za obidve prepravy bol zodpovedný L, ktorého žalobkyňa zamestnávala ako odborníka v oblasti prepravy ťažkého tovaru, v pozícii „key account manager“. Pri hľadaní náhradnej lode zvažoval L aj možnosť, že loď *MS Aargau*, z ktorej ešte nebol vyložený jeden z transformátorov a k nemu patriace dva valce, by mohla vykonať túto prepravu do Štrasburgu a tam prevziať turbínu. V prípade, že by si L vybral túto možnosť, turbína a transformátor by museli byť následne prepravené späť do Švajčiarska, kde by bol vyložený transformátor a k nemu patriace valce. Loď *MS Aargau* by následne prepravila turbínu do Antverp.

11. L kontaktoval príslušné švajčiarske colné orgány, aby zistil podrobnosti týkajúce sa colného odbavenia pri takejto dočasnej preprave. Švajčiarske orgány uviedli, že krátkodobý vývoz tovaru na colné územie EÚ nepredstavuje podľa nich žiadny problém, ale že o tejto plánovanej preprave treba súčasne informovať príslušný nemecký colný orgán (v tomto prípade Zollamt Weil am Rhein-Schusterinsel, colný úrad Weil am Rhein-Schusterinsel).[3] Na ceste tam však mal L poruchu vozidla, v dôsledku čoho príslušný nemecký colný orgán nebol o veci informovaný.

12. Hľadanie náhradnej lode zo strany L bolo neúspešné a v ten istý večer, po skončení úradných hodín príslušného colného úradu Weil am Rhein-Schusterinsel, oznámil kapitánovi lode *MS Aargau*, ktorý je tiež zamestnancom spoločnosti Ultra-Brag, že sa má plaviť s už naloženým transformátorom a k nemu patriacimi valcami do Štrasburgu a vyzdvihnúť tam turbínu, pretože inak by už nebolo možné dodržať termín nakládky v Štrasburgu. Pri prekročení hranice zo Švajčiarska do Nemecka neboli transformátor a valce predložené colným orgánom.

13. Nasledujúci deň, 26. mája 2010, L kontaktoval príslušný nemecký colný orgán a informoval ho o spätnom dovoze transformátora a k nemu patriacich valcov.

14. Dňa 27. mája 2010 sa loď *MS Aargau* vrátila späť do bazilejského prístavu na Rýne (Švajčiarsko), aby tam vyložila transformátor a dva valce. V rámci prehliadky nemecký colný orgán zistil, že sa na palube lode nachádzajú predmetné tovary.

15. Žalovaný v konaní vo veci samej, Hauptzollamt Lörrach (Hlavný colný úrad, Lörrach, Nemecko), výmerom dovozného cla z 9. augusta 2010 uložil spoločnosti Ultra-Brag ako jedinému colnému dlžníkovi povinnosť zaplatiť clo vo výške 122 470,07 eura za transformátor a k nemu patriace dva valce.

16. Po neúspešnej námietke proti tomuto výmeru Ultra-Brag podala žalobu na vnútroštátny súd a tvrdila, že dovozné clo je nezákonné, pretože boli splnené podmienky pre oslobodenie od cla podľa článku 212a colného kódexu. Ultra-Brag uviedla, že sa nedopustila žiadnej hrubej nedbanlivosti, keď svojho zamestnanca L poverila zabezpečením prepravy dotknutého tovaru. Okrem toho nie je ani L možné viniť z hrubej nedbanlivosti.

3 — Vnútroštátny súd uviedol, že sa v Bazileji nachádza colný úrad pre tri štáty, ktorý bol zriadený s cieľom uľahčiť formality spojené s colným konaním v oblasti vodnej dopravy na Rýne. Tento úrad však neprevádza výkon suverénnych právomocí vnútroštátneho colného orgánu na orgán iného štátu.

17. Vzhľadom na pochybnosti o tom, či je zamestnávateľa možné považovať za colného dlžníka v zmysle článku 202 ods. 3 prvej a druhej zarážky a či „úmyselné zanedbávanie [hrubá nedbanlivosť – *neoficiálny preklad*]“ v zmysle článku 212a colného kódexu zahŕňa prípadnú nedbanlivosť zamestnanca, sa Finanzgericht Baden-Württemberg (Finančný súd, Bádensko-Württembersko) rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa prvá zarážka článku 202 ods. 3 [colného kódexu] vykladať v tom zmysle, že právnická osoba sa podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky [colného kódexu] stane dlžníkom, ako osoba, ktorá tovar doviezla, ak jeden z jej zamestnancov, ktorý nie je jej štatutárnym zástupcom, v rámci svojej právomoci zapríčinil tento nezákonný dovoz?

2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku:

Má sa článok 202 ods. 3 druhá zarážka [colného kódexu] vykladať v tom zmysle, že:

a) právnická osoba sa zúčastňuje na nezákonnom dovoze (aj vtedy), ak niektorý z jej zamestnancov, ktorý nie je jej štatutárnym zástupcom, spolupracoval v rámci svojej právomoci na tomto dovoze a

b) v prípade právnických osôb zúčastnených na nezákonnom dovoze treba vzhľadom na subjektívnu zložku, teda, že ‚si boli vedomé alebo si mali byť vedomé‘, zohľadniť fyzickú osobu, ktorú právnická osoba v tejto veci zamestnáva, aj keď v tejto súvislosti nejde o štatutárneho zástupcu právnickej osoby?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú alebo druhú prejudiciálnu otázku:

Má sa článok 212a colného kódexu vykladať v tom zmysle, že pri posudzovaní, či správanie zúčastnenej osoby má znaky podvodného konania alebo hrubej nedbanlivosti, treba v prípade právnických osôb zohľadniť výlučne správanie právnickej osoby, resp. jej orgánov, alebo jej treba pripísať správanie niektorej fyzickej osoby, ktorú zamestnáva a ktorá sa vecou zaoberá v rámci plnenia svojich úloh?“

18. Písomné pripomienky predložila Komisia. Pojednávanie sa v zmysle článku 76 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora neuskutočnilo.

III – Posúdenie

A – *Úvodné poznámky ku vzniku colného dlhu*

19. Colný dlh pri dovoze vzniká obvykle na základe „colnej kontroly“ alebo v zmysle článku 201 ods. 1 písm. a) colného kódexu, prepustením tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, do voľného obehu. Podľa článku 201 ods. 2 a 3 colného kódexu colný dlh vzniká prijatím daného colného vyhlásenia a dlžník je deklarantom [4], a v prípade nepriameho zastúpenia [5] je dlžníkom osoba, na ktorej účet sa colné vyhlásenie predkladá.

4 — „Deklarant“ je definovaný v článku 4 ods. 18 colného kódexu ako osoba, ktorá podáva colné vyhlásenie vo vlastnom mene, alebo osoba, v ktorej mene sa colné vyhlásenie podáva.

5 — „Nepriame zastúpenie“ je definované v článku 5 ods. 2 colného kódexu a odkazuje na zástupcu, ktorý koná vo vlastnom mene, ale na účet inej osoby.

20. V prípade, že pravidlá upravujúce colný režim nie sú dodržané, vznik colného dlhu sa namiesto toho spája s porušením colných povinností a upravujú ho články 202 až 205 colného kódexu. V konaní pred vnútroštátnym súdom bol transformátor a dva valce dovezené na colné územie EÚ, neboli však oznámené alebo predložené príslušnému colnému orgánu, v danom prípade Colnému úradu Weil am Rhein-Schusterinsel, tak ako to vyžadujú články 38 a 40 colného kódexu. V dôsledku toho vznikol colný dlh pri dovoze „nezákonným dovozom“ tovaru na colné územie EÚ podľa článku 202 ods. 1 písm. a) colného kódexu.

21. V prípade, keď je tovar, ktorý podlieha clu, nezákonne dovezený na colné územie EÚ, článok 202 ods. 3 prvá, druhá a tretia zarážka colného kódexu uvádzajú tri potenciálne kategórie dlžníkov zodpovedných za colný dlh,[6] a to i) osobu, ktorá takýto tovar nezákonne doviezla; ii) akékoľvek osoby, ktoré sa zúčastnili na nezákonnom dovoze tovaru a ktoré si boli vedomé alebo si mali byť vedomé, že takýto dovoz je nezákonný, a iii) akékoľvek osoby, ktoré nezákonne dovezený tovar získali alebo prechovávali a ktoré si boli alebo si mali byť v čase získania alebo prijatia takéhoto tovaru vedomé, že tento bol dovezený nezákonne.

22. Dá sa povedať, že tri zarážky článku 202 ods. 3 colného kódexu stanovujú poradie, ktoré predstavuje určité odstupňovanie účasti osoby uznanej za dlžníka z dôvodu jej účasti na nezákonnom dovezení tovaru na colné územie EÚ. Zatiaľ čo prvá zarážka označuje za dlžníka osobu, ktorá nezákonný dovoz vykonala, teda osobu, ktorá mala štandardne vykonať colné vybavenie a splniť povinnosť colného deklaranta, druhá a tretia zarážka sa týkajú osôb, ktoré hoci nie sú zodpovedné za úkony colného vybavenia podľa Colného kódexu, aj tak sa podieľajú na nezákonnom dovoze, či už pred ním alebo priamo po ňom.[7] Kým zodpovednosť dlžníkov podľa prvej zarážky je objektívnej povahy, v druhej a tretej zarážke sa vyskytuje subjektívny prvok a dlžníkmi sú len osoby, ktoré si boli alebo si mali byť vedomé, že takýto dovoz je nezákonný.

B – *O prvej prejudiciálnej otázke*

23. Svojou prvou otázkou vnútroštátny súd žiada o usmernenie v súvislosti s tým, kedy sa právnická osoba stáva zodpovednou za colný dlh podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu, teda ako osoba, ktorá nezákonne doviezla tovar na colné územie EÚ. Presnejšie povedané, vnútroštátny súd sa pýta, či takáto zodpovednosť vzniká v prípade, ak jeden zo zamestnancov spoločnosti, ktorý nie je jej štatutárnym zástupcom,[8] v rámci svojej právomoci takýto tovar nezákonne doviezol. V ďalšom texte vysvetlím, prečo je na túto otázku potrebné odpovedať kladne.

24. V úvode poznamenávam, že článok 202 ods. 3 prvá zarážka Colného kódexu odkazuje na „osobu“, ktorá doviezla tovar, bez toho, aby bolo v tomto ustanovení spresnené, či ide o fyzickú alebo právnickú osobu. Z článku 4 ods. 1 Colného kódexu však vyplýva, že pojem „osoba“ zahŕňa tak právnické, ako aj fyzické osoby. Navyše Súdny dvor potvrdil, že zamestnávateľ môže byť považovaný za colného dlžníka podľa prvej zarážky (či už sám alebo spoločne so zamestnancom), ak môže byť považovaný „v dôsledku jeho konania za pôvodcu nezákonného dovozu tovaru“[9], alebo inými slovami, „sám uskutočnil nezákonný dovoz tovaru“[10]. Dospel som teda k záveru, že Ultra-Brag, ako právnická osoba, sa môže v zásade považovať za dlžníka podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu.[11]

6 — Ak je za zaplatenie jedného colného dlhu zodpovedných niekoľko osôb, podľa článku 213 colného kódexu sa považujú za spoločných a nerozdielnych dlžníkov tohto dlhu.

7 — Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Cruz Villalón vo veci Jestel (C-454/10, EU:C:2011:488, bod 36).

8 — Vnútroštátny súd odkazuje na orgány spoločnosti, v nemčine „*Organe*“.

9 — *Rozsudky z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 26), a z 3. marca 2005, Papismedov a i. (C-195/03, EU:C:2005:131, bod 39).*

10 — *Rozsudok z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 29).*

11 — Pozri tiež, GORMLEY, L.: *EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union*. Oxford University Press, Oxford, 2009, s. 335 v poznámke pod čiarou 40.

25. Otázkou zostáva: za akých okolností táto zodpovednosť vzniká?

26. Vnútroštátny súd sa domnieva, že právnická osoba sa môže stať colným dlžníkom podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu, ak sama prevádza tovar (prostredníctvom svojich štatutárnych zástupcov) alebo ak nezákonný dovoz „je priamym dôsledkom konania zamestnávateľa“. Vzhľadom na to, že podľa názoru vnútroštátneho súdu nie je možné tvrdiť, že Ultra-Brag samotná prepravila tovar,[12] jej zodpovednosť podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu závisí od toho, či stačí, že nezákonný dovoz tovaru na colné územie EÚ bol priamym dôsledkom konania jedného z jej zamestnancov, v tomto prípade L, ktorý bol zodpovedný za prepravu a ktorý dal kapitánovi lode pokyn, aby sa plavil do Štrasburgu, alebo či je pri stanovení zodpovednosti možné zohľadniť len konanie jej štatutárnych zástupcov.

27. Komisia zastáva názor, že na to, aby bol zamestnávateľ právnická osoba zodpovedný podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu, stačí, že zamestnanec, ktorý reálne doviezol tovar na colné územie EÚ – v tomto prípade kapitán lode – tak urobil v rámci plnenia jemu zverených úloh a/alebo v rámci svojich právomocí a na dovoz použil dopravný prostriedok vlastnený zamestnávateľom.

28. K tejto téme sa vyjadrím nižšie.

29. Na úvod treba pripomenúť rozdiel medzi rôznymi kategóriami colných dlžníkov, uvedenými v článku 202 ods. 3 Colného kódexu (pozri vyššie body 21 a 22). Podľa prvej zarážky je dlžníkom osoba, ktorá *nezákonne doviezla tovar* na colné územie EÚ, teda osoba, ktorá reálne doviezla tovar a predložila ho príslušnému colnému orgánu.[13] Je nesporné, že takouto osobou je v konaní vo veci samej kapitán lode. Otázkou teda je, či je *jeho* konanie možné pripísať spoločnosti Ultra-Brag.

30. Vylučujem pritom možnosť, že by bolo pri určení zodpovednosti podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu možné vziať do úvahy iba konanie štatutárnych zástupcov. Ako uviedla Komisia, takýto výklad by bol v rozpore s účelom tohto ustanovenia, ktorým je široko vymedziť okruh osôb, ktoré môžu byť považované za colného dlžníka.[14] Navyše v dôsledku toho by sa každá väčšia spoločnosť vyhla zodpovednosti podľa prvej zarážky, keďže je veľmi nepravdepodobné, že by lode alebo plavidlá každej väčšej spoločnosti riadili ich štatutárni zástupcovia – obvykle riaditelia alebo iní členovia riadiacich orgánov. Nakoniec takýto výklad nie je podporený ani judikatúrou Súdneho dvora, ktorá jasne uvádza, že zamestnávateľ môže byť dlžníkom, či už samostatne alebo spoločne so svojím *zamestnancom* podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu.[15]

31. Rovnako tak pre určenie zodpovednosti spoločnosti Ultra-Brag nie je rozhodujúce, či kapitánovi lode vydal pokyny, ktoré viedli k nezákonnému dovozu transformátora a k nemu patriacich dvoch valcov na colné územie EÚ, štatutárny zástupca spoločnosti Ultra-Brag. Podľa môjho názoru stačí, že dotknutý zamestnanec L bol oprávnený takýto pokyn vydať a že kapitán lode sa takýmto pokynom riadil. V tomto zmysle z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že L bol vedúcim pracovníkom oddelenia vývozu spoločnosti zodpovednej za dotknutú prepravu a že kapitán dostal vždy konkrétne pokyny týkajúce sa blížiacej sa prepravy, či už od colného úradníka alebo od úradníka

12 — Vnútroštátny súd pripúšťa, že tovar bol prepravený loďou *MS Aargau* na základe poverenia spoločnosti Ultra-Brag, ale vzhľadom na to, že kapitán lode *MS Aargau* bol obyčajným zamestnancom spoločnosti Ultra-Brag (a nie je štatutárnym zástupcom), vnútroštátny súd dospel k záveru, že Ultra-Brag nemožno považovať za samotného prepravcu tovaru.

13 — Rozsudok zo 4. marca 2004, Viluckas a Jonusas (C-238/02 a C-246/02, EU:C:2004:126, bod 29), a návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Cruz Villalón vo veci Jestel (C-454/10, EU:C:2011:488, bod 36). Pozri tiež rozsudky z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 26), a z 3. marca 2005, Papismedov a i. (C-195/03, EU:C:2005:131, bod 39).

14 — Rozsudky z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 25), a z 3. marca 2005, Papismedov a i. (C-195/03, EU:C:2005:131, bod 38).

15 — Rozsudok z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 29).

oddelenia, ktorého vedúcim bol L. Aj keď je na vnútroštátnom súde, aby si dané skutočnosti overil, informácie poskytnuté Súdnemu dvoru nenaznačujú, že by L prekročil svoje právomoci, keď kapitánovi lode *MS Aargau* vydal príkaz na vykonanie prepravy, alebo že by kapitán pochybil, keď sa týmito príkazmi riadil.

32. Súdny dvor doposiaľ definoval zodpovednosť zamestnávateľa podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu len v negatívnom slova zmysle. Súdny dvor v tomto zmysle zdôraznil, že takáto zodpovednosť nemôže byť automatická, pretože by bola v rozpore s cieľom stanoveným v druhej a tretej zarážke článku 202 ods. 3 [16] Ďalej rozhodol, že pre stanovenie takejto zodpovednosti nestačí skutočnosť, že „zamestnanec vykonáva úlohy, ktorými ho poveril jeho zamestnávateľ“ [17].

33. V tomto konkrétnom prípade kapitán lode *MS Aargau*, teda zamestnanec spoločnosti Ultra-Brag, prepravil transformátor a k nemu patriace dva valce v mene spoločnosti Ultra-Brag a to loďou prevádzkovanou touto spoločnosťou a na základe pokynov vydaných iným zamestnancom tejto spoločnosti, zodpovedným za takúto prepravu. Zastávam názor, že je odôvodnené považovať zamestnávateľa, akým je Ultra-Brag, za zodpovedného za colný dlh podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu.

34. Na tomto mieste vysvetlím, ako sa tento môj záver zhoduje s výrokmi Súdneho dvora uvedenými v bode 32 vyššie.

35. Po prvé, nie je potrebné ďalej vysvetľovať, že musí existovať určitá horná hranica zodpovednosti zamestnávateľa za konanie jeho zamestnanca. V prejednávanej veci však nie je potrebné určiť, kde presne sa takáto hranica nachádza. Postačí, keď poviem, že ak zamestnanec koná nad rámec jemu zverených úloh, napríklad ak neuposlúchne príkazy alebo pokyny, je v takom prípade možné, že sa zamestnávateľ zodpovednosti podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu vyhne. V konaní pred vnútroštátnym súdom sa však zdá, že kapitán lode sa riadil pokynmi zamestnanca, ktorému bola úloha zabezpečiť dotknutú prepravu zverená.

36. Navyše zamestnávateľ nebude dlžníkom podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu ani v prípadoch, keď zamestnanec pašuje tovar, pokiaľ sa nepreukáže, že tovar bol pašovaný v mene zamestnávateľa. [18]

37. Nakoniec považovať Ultra-Brag za zodpovednú za colný dlh v konaní vo veci samej z dôvodov uvedených v bode 33 vyššie, by podľa môjho názoru neznamenalo, že sa zamestnávateľ automaticky stáva dlžníkom podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu vždy, keď zamestnanec koná v súlade so záujmami svojho zamestnávateľa. Ako uviedla Komisia, aj keby kapitán lode *MS Aargau* prepravoval v rámci tej istej plavby okrem dotknutých transformátorov a valcov tiež svoje vlastné zariadenie alebo tovar, konal by v súlade so záujmami spoločnosti Ultra-Brag, avšak Ultra-Brag by nebola zodpovedná podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu vo vzťahu k akémukoľvek colnému dlhu, ktorý vznikol v súvislosti s takýmto ďalším tovarom, pretože kapitán by vo vzťahu k týmto tovarom konal nad rámec úloh, ktoré mu boli zverené, a teda nie v mene spoločnosti Ultra-Brag.

16 — Rozsudok z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 40).

17 — Rozsudok z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 42).

18 — Pozri rozsudky zo 4. marca 2004, Viluckas a Jonusas (C-238/02 a C-246/02, EU:C:2004:126), a z 3. marca 2005, Papismedov a i. (C-195/03, EU:C:2005:131).

38. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Finanzgericht Baden-Württemberg (Finančný súd, Bádensko-Württembersko), takto: článok 202 ods. 3 prvá zarážka Colného kódexu sa má vykladať v tom zmysle, že právnická osoba sa stáva colným dlžníkom podľa tejto zarážky, ak niektorý z jej zamestnancov, ktorý nie je štatutárnym zástupcom, nezákonne doviezol tovar na colné územie EÚ, ak tak urobil pri plnení úloh, ktoré mu boli zverené a/alebo v rámci jeho právomoci.

39. Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku, ktorá je relevantná len v prípade, ak Ultra-Brag nie je možné považovať za zodpovednú za colný dlh podľa článku 202 ods. 3 prvej zarážky Colného kódexu. Pre úplnosť však uvediem môj názor týkajúci sa druhej otázky.

C – *O druhej prejudiciálnej otázke*

40. Druhá otázka sa týka výkladu pojmu „dlžník“ podľa článku 202 ods. 3 druhej zarážky Colného kódexu. Kvalifikácia „dlžníka“ v zmysle tohto ustanovenia závisí od dvoch kumulatívnych podmienok. Prvá podmienka, ktorá je objektívna, spočíva v účasti na nezákonnom dovoze. Druhá podmienka je subjektívna a vyžaduje, aby sa osoby zúčastnili na nezákonnom dovoze tovaru s určitou mierou vedomosti.[19] Vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či „účasť“ zamestnanca na nezákonnom dovoze tovaru je možné pripísať zamestnávateľovi a či môže byť subjektívna podmienka, uvedená v druhej zarážke, splnená vo vzťahu k takémuto zamestnancovi.

41. Objektívnu podmienku „účasti“ nachádzajúcu sa v článku 202 ods. 3 druhej zarážke Colného kódexu je potrebné vykladať široko. Stačí, že sa takáto osoba zúčastnila, hoci nepriamo, na nezákonnom konaní.[20] Zamestnávateľ sa môže stať napríklad colným dlžníkom v prípade, že bol nezákonný dovoz uskutočnený pomocou prostriedkov, ktoré patria jeho podniku alebo pomocou jeho zamestnancov.[21] Pokiaľ ide o pripísanie „účasti“ zamestnanca zamestnávateľovi, uplatní sa rovnaká argumentácia ako v prípade prvej otázky. Ak si teda zamestnanec plní úlohy, ktoré mu boli zverené a/alebo ak koná v rámci jeho právomoci, konanie zamestnanca je možné pripísať zamestnávateľovi.

42. Pokiaľ ide o subjektívnu podmienku, teda, že si „účastník“ bol vedomý alebo si mal byť vedomý, že dovoz tovaru bol nezákonný, uvádzam nasledujúcu argumentáciu.

43. Po prvé, ako som uviedol v odpovedi na prvú otázku, zastávam názor, že pripísať spoločnosti len vedomosť jej štatutárneho zástupcu by predstavovalo nežiaduce obmedzenie počtu prípadných dlžníkov (pozri bod 30 vyššie). Spoločnosti určitej veľkosti by sa vyhli svojim záväzkom delegovaním zodpovednosti za vykonanie prepravy loďou a za colné konanie na svojich zamestnancov. Navyše ako uvádza Komisia, je veľmi zriedkavé, aby boli štatutárni zástupcovia väčších spoločností informovaní o konkrétnej doprave.

44. V tomto konkrétnom prípade je v návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvedené, že L bol zodpovedný za prepravu (pozri vyššie bod 31). Pri posúdení subjektívnej podmienky je teda potrebné zohľadniť skutočnosti, ktoré mu boli alebo mali byť známe.

45. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že L bol osobou, ktorá dala kapitánovi lode pokyn plaviť sa, pričom si bol vedomý, že ak kapitán jeho pokyny splní, transformátor a k nemu patriace valce budú dovezené na colné územie EÚ bez toho, aby boli predložené príslušnému nemeckému colnému orgánu. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania ďalej vyplýva, že L dostal od švajčiarskeho colného orgánu pokyn, aby informoval príslušný nemecký colný orgán o plánovanej

19 — Rozsudok zo 17. novembra 2011, Jestel (C-454/10, EU:C:2011:752, bod 15 a citovaná judikatúra).

20 — Rozsudok zo 17. novembra 2011, Jestel (C-454/10, EU:C:2011:752, body 16 a 17).

21 — Rozsudok z 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, bod 30).

preprave. Je na vnútroštátnom súde, aby si overil, či v prejednávanej veci táto skutočnosť stačí na splnenie druhej podmienky. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, ako už uviedla Komisia, že formulácia „si mali byť vedomé“ sa týka konania obozretného a starostlivého subjektu,[22] napríklad v tom zmysle, že sa zamestnávateľ nemohol vyhnúť zodpovednosti len z toho dôvodu, že zamestnanec, ktorému bola úloha zverená, nemal dostatočné právne vedomosti týkajúce sa príslušného colného konania.

46. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázku, ktorú mu položil Finanzgericht Baden-Württemberg (Finančný súd, Bádensko-Württembersko), takto: článok 202 ods. 3 druhá zarážka Colného kódexu sa má vykladať v tom zmysle, že právnická osoba sa stáva colným dlžníkom podľa tejto zarážky, ak sa jeden z jej zamestnancov, ktorý nie je štatutárnym zástupcom, zúčastnil nezákonného dovozu tovaru na colné územie EÚ, pokiaľ si plnil úlohy, ktoré mu boli zverené a/alebo konal v rámci svojich právomocí, za predpokladu, že zamestnávateľ si bol vedomý alebo si mal byť vedomý, že takýto dovoz je nezákonný, pričom sa má táto skutočnosť posudzovať vo vzťahu k zamestnancovi, ktorému bola úloha zverená.

D – *O tretej prejudiciálnej otázke*

47. Tretia otázka vnútroštátneho súdu je relevantná len v prípade, že prvá alebo druhá otázka je, ako navrhujem, zodpovedaná kladne. Vnútroštátny súd žiada o usmernenie týkajúce sa výkladu článku 212a Colného kódexu, ktorý za určitých podmienok umožňuje oslobodenie od cla okrem iného podľa článku 202 Colného kódexu. Hoci vnútroštátny súd zastáva názor, že podmienky pre oslobodenie od cla v súvislosti s tovarom vráteným na colné územie EÚ podľa článku 185 ods. 1 Colného kódexu (na ktorý odkazuje článok 212a Colného kódexu) sú v prejednávanej veci splnené, nie je si istý, či druhú podmienku, teda, že „správanie sa zmienenej osoby neobsahuje podvodné konanie ani úmyselné zanedbávanie [ani hrubú nedbanlivosť – *neoficiálny preklad*]“ treba posudzovať vo vzťahu ku konaniu štatutárneho zástupcu dlžníka, alebo či treba zohľadniť tiež konanie jeho zamestnancov.

48. Po prvé, ako uviedla Komisia, pojem „dotknutá osoba“ (v nemčine „Beteiligten“) sa nesmie zamieňať s výrazom „osoby, ktoré sa zúčastnili“, použitým v článku 202 ods. 3 druhej zarážke Colného kódexu. Kým nemecký výraz použitý v článku 212a Colného kódexu môže viesť k takejto zámene, v mnohých jazykových verziách je použitý výraz, ktorý je bližší nemeckému výrazu „betroffene Person“, ako napríklad „the person concerned“ v angličtine, „l’intéressé“ vo francúzštine, „el interesado“ v španielčine, „l’interessato“ v taliančine a „den berörda parten“ vo švédčine.

49. Vzhľadom na to, že článok 212a Colného kódexu umožňuje oslobodenie od cla, podmienky pre takéto oslobodenie je potrebné vykladať reštriktívne.[23] V súlade s tým je teda pojem „dotknutá osoba“ potrebné chápať široko, a to tak, že zahŕňa nielen správanie osôb, ktoré sa priamo zúčastňujú nezákonného dovozu dotknutých tovarov, ale tiež každej osoby, ktorá za takýmto nezákonným dovozom stojí, avšak za predpokladu, že dané konanie je možné pripísať dlžníkovi.[24]

50. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že konanie samotnej spoločnosť Ultra-Brag je možné považovať za nedbanlivé v dôsledku organizačného zlyhania, teda, že nekonala starostlivo pri delegovaní úloh alebo pri dohliadaní na svojich zamestnancov. Vnútroštátny súd musí preto overiť, či v prejednávanej veci ide o takúto nedbanlivosť.

22 — Rozsudok zo 17. novembra 2011, Jestel (C-454/10, EU:C:2011:752, bod 22).

23 — Pozri rozsudok z 11. novembra 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, EU:C:1999:548, bod 52).

24 — Pojem „dotknutá osoba“ je použitý v iných častiach colného kódexu, tiež v článku 239 ods. 1, ktorý sa týka vrátenia alebo odpustenia dovozného cla. Vo vzťahu k tomuto ustanoveniu sa za dotknutú osobu považuje „osoba alebo osoby [ktoré zaplatili, alebo sú povinné zaplatiť clo] alebo ich zástupcovia alebo akákoľvek iná osoba, ktorá bola účastníkom vykonávania colných formalít týkajúcich sa príslušného tovaru a vydávala príkazy potrebné pre realizáciu týchto formalít“. Pozri článok 899 ods. 3 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 2913/92 (Ú. v. ES L 253, 1993, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3).

51. Ak sa však vrátim k otázke vnútroštátneho súdu, teda, či konanie zamestnancov spoločnosti Ultra-Brag je možné pripísať spoločnosti Ultra-Brag na účely posúdenia hrubej nedbanlivosti,[25] je možné uviesť, že aj v tomto prípade platia zásady, ktoré určujú, či konanie a/alebo vedomosť zamestnanca možno pripísať jeho zamestnávateľovi, tak, ako som to už uviedol vo vzťahu k prvej a druhej otázke. Za predpokladu, že si L plnil úlohy, ktoré mu boli zverené a/alebo v rámci svojej právomoci, jeho konanie je potrebné zohľadniť pri posúdení existencie hrubej nedbanlivosti.[26]

52. Je na vnútroštátnom súde, aby posúdil, či konanie L predstavovalo hrubú nedbanlivosť. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že sa musí zohľadniť predovšetkým zložitosť ustanovení, ktorých nedodržanie viedlo k vzniku colného dlhu, ako aj profesionálna skúsenosť a starostlivosť obchodníka.[27]

53. Vzhľadom na vyššie uvedené zastávam názor, že na tretiu otázku vnútroštátneho súdu má Súdny dvor odpovedať takto: článok 212a Colného kódexu sa má vykladať v tom zmysle, že otázku, či konanie „dotknutej [právnickej] osoby“ má znaky podvodného konania alebo hrubej nedbanlivosti, treba zodpovedať nielen vo vzťahu k samotnej spoločnosti alebo jej štatutárnym zástupcom, ale tiež vo vzťahu ku konaniu každého zamestnanca, ktorý si plní svoje úlohy, ktoré mu boli zverené a/alebo ktoré vykonáva v rámci svojich právomocí.

IV – Návrh

54. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky položené Finanzgericht Baden-Württemberg (Finančný súd, Bádensko-Württembersko, Nemecko) takto:

— Článok 202 ods. 3 prvá zarážka nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, v znení zmien a doplnení, sa má vykladať v tom zmysle, že právnická osoba sa stáva colným dlžníkom podľa tejto zarážky, ak niektorý z jej zamestnancov, ktorý nie je štatutárnym zástupcom, nezákonne doviezol tovar na colné územie EÚ, ak tak urobil pri plnení úloh, ktoré mu boli zverené a/alebo v rámci jeho právomoci.

— Článok 202 ods. 3 druhá zarážka nariadenia č. 2913/92 sa má vykladať v tom zmysle, že právnická osoba sa stáva colným dlžníkom podľa tejto zarážky, ak sa jeden z jej zamestnancov, ktorý nie je štatutárnym zástupcom, zúčastnil nezákonného dovozu tovaru na colné územie EÚ, pokiaľ si plnil úlohy, ktoré mu boli zverené a/alebo konal v rámci jeho právomocí, za predpokladu, že zamestnávateľ si bol vedomý alebo si mal byť vedomý, že takýto dovoz je nezákonný, pričom sa má táto skutočnosť posudzovať vo vzťahu k zamestnancovi, ktorému bola úloha zverená.

— Článok 212a nariadenia č. 2913/92 sa má vykladať v tom zmysle, že otázku, či konanie „dotknutej [právnickej] osoby“ má znaky podvodného konania alebo hrubej nedbanlivosti, treba zodpovedať nielen vo vzťahu k samotnej spoločnosti alebo jej štatutárnym zástupcom, ale tiež vo vzťahu ku konaniu každého zamestnanca, ktorý si plní svoje úlohy, ktoré mu boli zverené a/alebo ktoré vykonáva v rámci svojich právomocí.

25 — Poznamenávam, že návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje nič, čo by naznačovalo, že v konaní vo veci samej ide o podvodné konanie.

26 — To isté platí aj pre kapitána lode *MS Aargau*, hoci návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje nič, čo by naznačovalo, že kapitán konal z nedbanlivosti.

27 — Rozsudky z 11. novembra 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, EU:C:1999:548, bod 56), a z 25. júna 2015, DSV Road (C-187/14, EU:C:2015:421, bod 46).